

2. Vzdělanost a ekonomická aktivita seniorů

Vzdělanostní struktura obyvatel patří k dalším údajům přebíraným z výsledků posledního sčítání lidu, konaného v březnu 2011. V úrovni nejvyššího dosaženého vzdělání existují na Vysočině výrazné rozdíly jak mezi seniory a obyvatelstvem patnáctiletým a starším, tak i v rámci seniorů samotných – mezi muži a ženami i mezi jednotlivými věkovými skupinami.

Vzdělanost

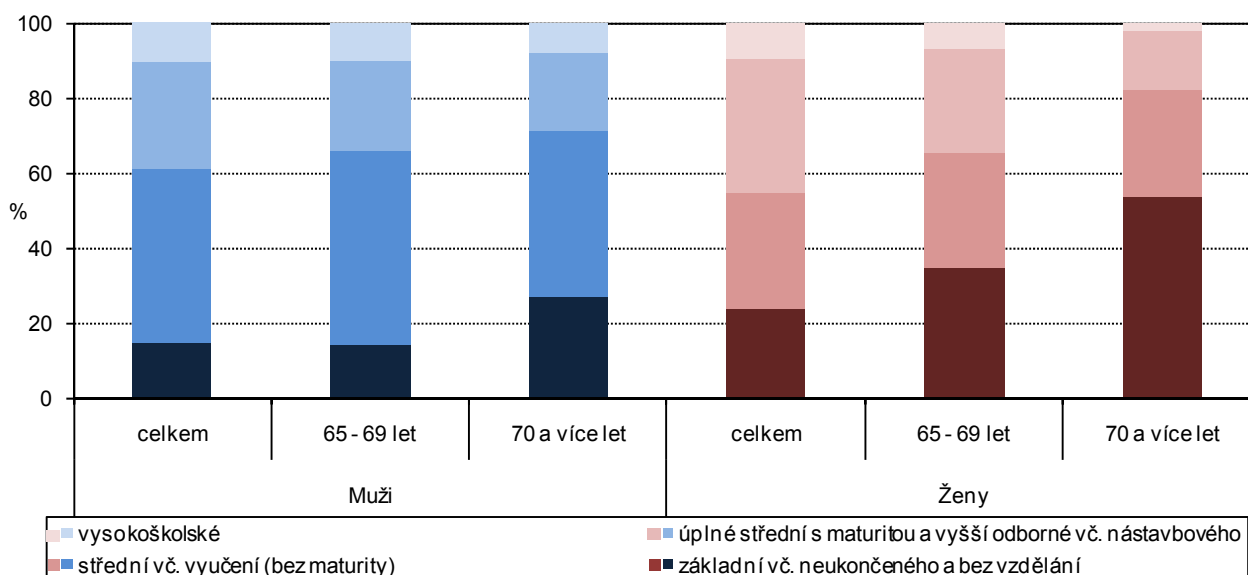
Podíl osob se základním vzděláním je mezi osobami pětadesátiletými a staršími oproti obyvatelstvu ve věku patnáct a více let prakticky dvojnásobný (36,4 % versus 18,5 %). Obdobně hluboký rozdíl je i mezi seniory a seniorkami. Pouze základní vzdělání má 46,6 % z celkového počtu žen ve věku 65 a více let, což je o 24,9 procentního bodu více než u mužů stejného věku.

Tab. 2.1 Obyvatelstvo ve věku 65 a více let podle nejvyššího ukončeného vzdělání, pohlaví a věku v Kraji Vysočina

Zdroj: SLDB 2011

	Obyvatelstvo ve věku 65 a více let	v tom (%)		v tom věková skupina (%)			
		muži	ženy	65–69	70–74	75–79	80 a více
Počet obyvatel	82 741	40,9	59,1	32,5	24,2	19,9	23,4
v tom:							
bez vzdělání	393	31,8	68,2	27,5	20,1	18,6	33,8
základní vč. neukončeného	30 110	24,3	75,7	22,0	23,1	23,0	31,9
střední vč. vyučení (bez maturity)	29 530	52,9	47,1	36,0	24,6	18,8	20,6
úplně střední s maturitou	14 090	44,4	55,6	41,4	27,0	17,2	14,5
nástavbové a vyšší odborné	2 500	45,0	55,0	43,6	24,8	16,2	15,5
vysokoškolské	4 463	62,8	37,2	47,6	22,1	16,9	13,4
nezjištěno	1 655	34,9	65,1	28,5	20,7	21,1	29,7

Graf 2.1 Obyvatelstvo Kraje Vysočina ve věku 15 a více let podle pohlaví a nejvyššího ukončeného vzdělání podle SLDB 2011 (ze zjištěných hodnot)

Podíl seniorů se základním vzděláním výrazně roste se stoupajícím věkem. U nejmladší věkové skupiny seniorů (65 až 69 let) tvoří pouze čtvrtinu jejich celkového počtu, u seniorů osmdesátiletých a starších polovinu.

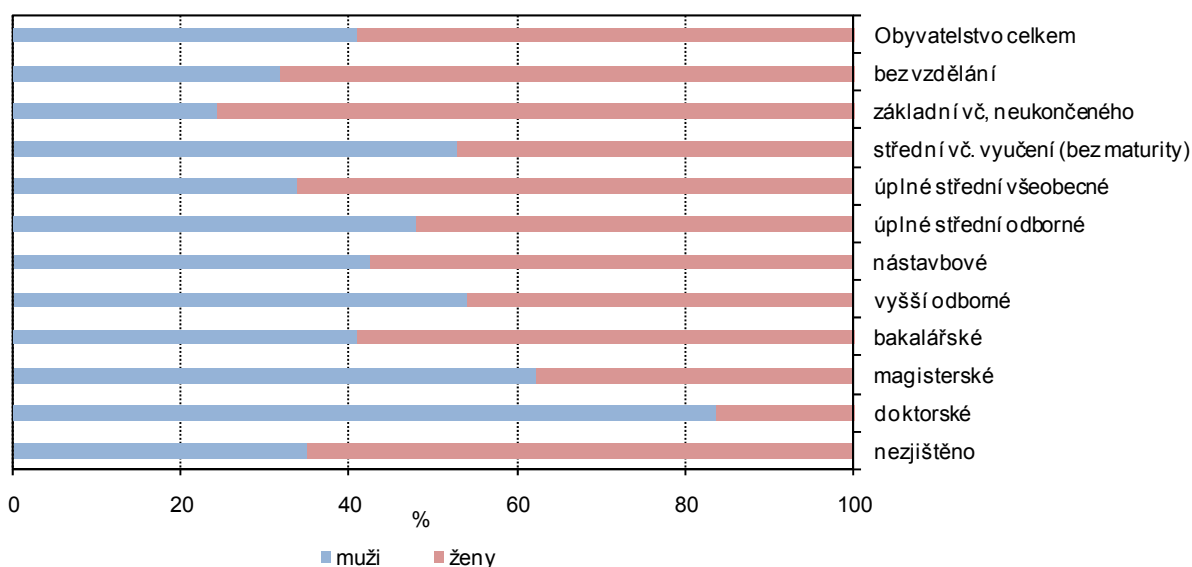
Naproti tomu u středního vzdělání bez maturity (včetně vyučených) není rozdíl mezi seniory a patnáctiletým a starším obyvatelstvem kraje velký (1,8 bodu v neprospěch seniorů). Výrazný rozdíl však existoval mezi

muži a ženami pětadesátiletými a staršími. U seniorů činil podíl osob se středním vzděláním bez maturity 46,1 % a senierek 28,5 % celkového počtu.

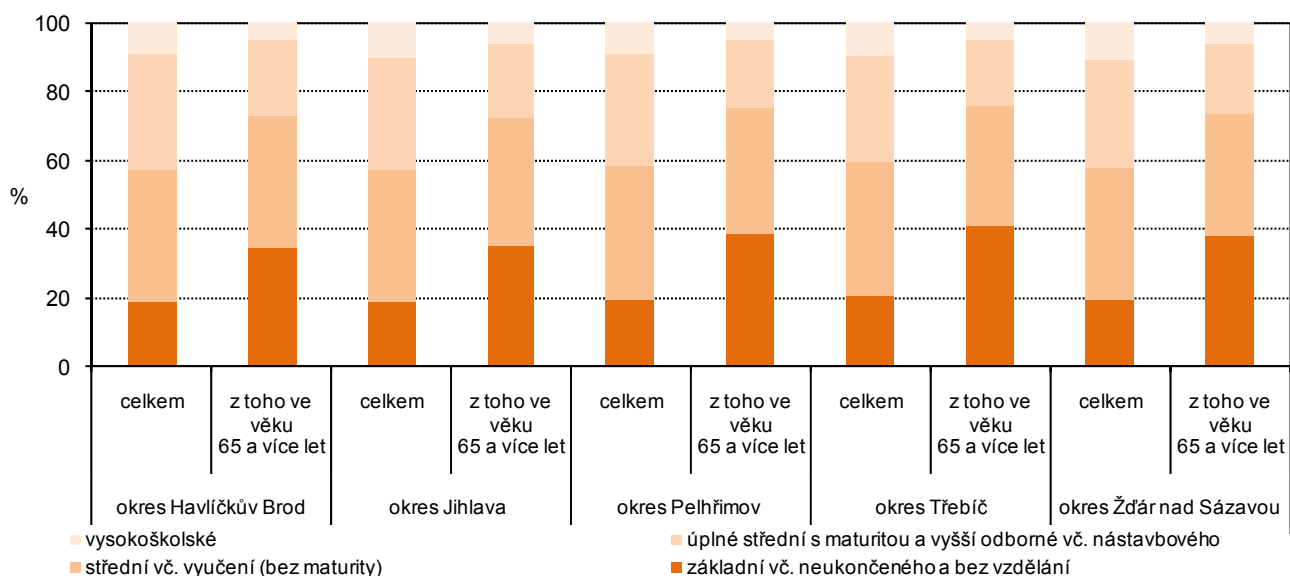
U jednotlivých věkových skupin seniorů se sice projevuje klesající trend podílu osob se středním vzděláním, ale i u nejvyšší věkové skupiny (80 a více let) se jejich podíl blíží jedné třetině (31,5 %). U nejmladších seniorů pak dosáhl 39,5 %.

Úplného středního vzdělání s maturitou dosáhlo na Vysočině 17,0 % seniorů, což bylo o 10,1 procentního bodu méně než u obyvatelstva patnáctiletého a staršího. Mezi oběma pohlavími neexistoval podstatný rozdíl, úplné střední vzdělání s maturitou mělo 18,5 % seniorů, což bylo o 2,5 bodu více než u senierek. Daleko výraznější rozdíly můžeme pozorovat u jednotlivých věkových skupin. Zatímco u osob ve věku 65 až 69 let činil podíl osob, které své vzdělávání završily maturitou, přes dvacet procent, u nejstarší složky populace, osmdesátiletých a starších, jen těsně přesáhl desetinu.

Graf 2.2 Zastoupení mužů a žen ve věku 65 a více let v Kraji Vysočina v jednotlivých stupních nejvyššího ukončeného vzdělání podle SLDB 2011

Graf 2.3 Obyvatelstvo v okresech Kraje Vysočina ve věku 15 a více let podle nejvyššího ukončeného vzdělání podle SLDB 2011

Skutečnost, že v minulosti bylo vyšší vzdělání výsadou jen nemnohých, dokládají i data o podílu osob s vysokoškolským vzděláním. Ten v roce 2011 u seniorů na Vysočině dosahoval 5,4 %, což bylo o 4,1 bodu méně než u patnáctileté a starší populace celkem.

Pro starší populaci je na rozdíl od mladších generací příznačná výrazná převaha mužů mezi osobami s dokončeným vysokoškolským vzděláním – mezi seniory s vysokoškolským vzděláním v Kraji Vysočina bylo mužů přes šedesát procent. Podíl seniorů s vysokoškolským vzděláním na celkovém počtu osob pětadesátiletých a starších činil u mužů 8,3 % a u žen jen 3,4 %.

Markantní je vliv věku. Zatímco u věkové skupiny 65 až 69 let činil podíl seniorů s dokončeným vysokoškolským vzděláním 7,9 %, u nejstarších seniorů (80 a více let) dosáhl pouze 3,1 %.

Míra ekonomické aktivity podle pohlaví a věku (VŠPS)

Údaje o zaměstnanosti jsou na úrovni kraje k dispozici i z výběrového šetření pracovních sil, které provádí Český statistický úřad u náhodně vybraného souboru domácností. Při práci s jeho výsledky je ale samozřejmě třeba pamatovat na skutečnost, že byly zpracovány na základě dat získaných od pouze nevelkého vzorku populace, mezi jednotlivými roky tedy může docházet i ke značným výkyvům.

Podle výsledků VŠPS se v roce 2010 osoby šedesátileté a starší podílely v Kraji Vysočina na pracovní síle 4,8 %, na celkovém počtu zaměstnaných 4,9 % a na ekonomicky neaktivním obyvatelstvu 55,8 %. O čtyři roky později, v roce 2014, to bylo 5,2 % v případě pracovní síly, 5,4 % zaměstnaných a 61,9 % ekonomicky neaktivních. I toto srovnání odráží současné působení postupného stárnutí populace a zvyšování věku odchodu do důchodu.

Mezi oběma pohlavími existují samozřejmě značné rozdíly. U mužů šedesátiletých a starších můžeme pozorovat vyšší podíl na pracovní síle i zaměstnaných, přičemž mezi roky 2010 a 2014 oba ukazatele vzrostly (podíl na pracovní síle kraje na 6,3 %, podíl na zaměstnaných na 6,5 %), u žen jsou oba podíly nižší a navíc se v uvedených letech prakticky nezměnily. Rovněž podíl mužů ve věku 60 a více let na ekonomicky neaktivním obyvatelstvu je vyšší než u žen, u obou pohlaví došlo v letech 2010 až 2014 k jeho zvýšení (na 63,7 % u mužů a 60,7 % u žen).

Míra ekonomické aktivity vyšších věkových skupin obyvatelstva se na Vysočině dlouhodobě zvyšuje, u obyvatel ve věku 60 až 64 let v roce 2005 poprvé překonala hranici dvaceti procent a dále rostla až do roku 2008. V následujících letech v důsledku hospodářské krize poněkud poklesla, v roce 2011 dokonce pod hranici dvaceti procent, poté se vlivem hospodářského oživení a rostoucího věku odchodu do důchodu opět zvyšovala a v roce 2014 dosáhla vůbec nejvyšší hodnoty (28,4 %).

Vývoj u osob ve věku 65 a více let nebyl tak jednoznačný, ale i v tomto případě se po roce 2004 dal sledovat růst míry ekonomické aktivity a pokles v letech 2011 a 2012.

Míra ekonomické aktivity mužů ve věku 60 až 64 let i 65 a více let je vyšší u mužů než u žen stejného věku, zvláště výrazný je vlivem různého věku odchodu do důchodu rozdíl ve věkové skupině 60 až 64 let, v roce 2014 činila na Vysočině míra ekonomické aktivity mužů tohoto věku 42,6 % a u žen 14,7 %. U mužů pětadesátiletých a starších dosahovala v témže roce hodnoty 5,0 %, u žen 2,9 %.

Informace o předpokládané době ukončení ekonomické aktivity jsou k dispozici z ad-hoc modulu VŠPS z roku 2006, od té doby se sice mnohé změnilo (prodlužování věku odchodu do důchodu, vliv ekonomické recese), přesto však jeho výsledky jistě stojí za zmínku.

Z 64 tisíc pracujících osob ve věku 50 až 69 let v Kraji Vysočina velká většina předpokládala, že ukončí ekonomickou aktivitu ve věku 60 až 64 let (61 %), dalších 21 % předpokládalo ukončení ekonomické aktivity ještě před šedesátým rokem věku, takže na osoby hodlající ukončit ekonomickou aktivitu až ve věku 65 či více let připadlo jen necelých osmnáct procent.

Ochota pracovat do co nejvyššího věku se projevovala nejvýrazněji u pracujících s nejvyšší kvalifikací a nejvyšším pracovním postavením, tak více než polovina zákonodárců, vedoucích a řídících pracovníků předpokládala, že ekonomickou aktivitu ukončí až v pětadesáti letech či později, u vědeckých a odborných duševních pracovníků přesahoval podíl takových osob jednu třetinu. Naproti tomu pracovat i po dosažení věku 64 let hodlala méně než desetina řemeslníků či obsluh strojů a zařízení.

Podobný ad-hoc modul se uskutečnil i v roce 2012. Podle jeho výsledků mělo na Vysočině v úmyslu pracovat i po dosažení důchodového věku 27,7 % osob, což bylo nejméně ze všech krajů České republiky (pro srovnání, v Praze to bylo 77,0 %, ve Středočeském kraji 55,0 %).

Podíl pracujících starobních důchodců ve věku do 69 let činil v Kraji Vysočina 7,5 %, což byla v mezikrajském srovnání třetí nejnižší hodnota. Nejvyšší byl v Praze, přes dvacet procent.

Zaměstnaní podle postavení v zaměstnání, odvětví činnosti a hlavních tříd zaměstnání

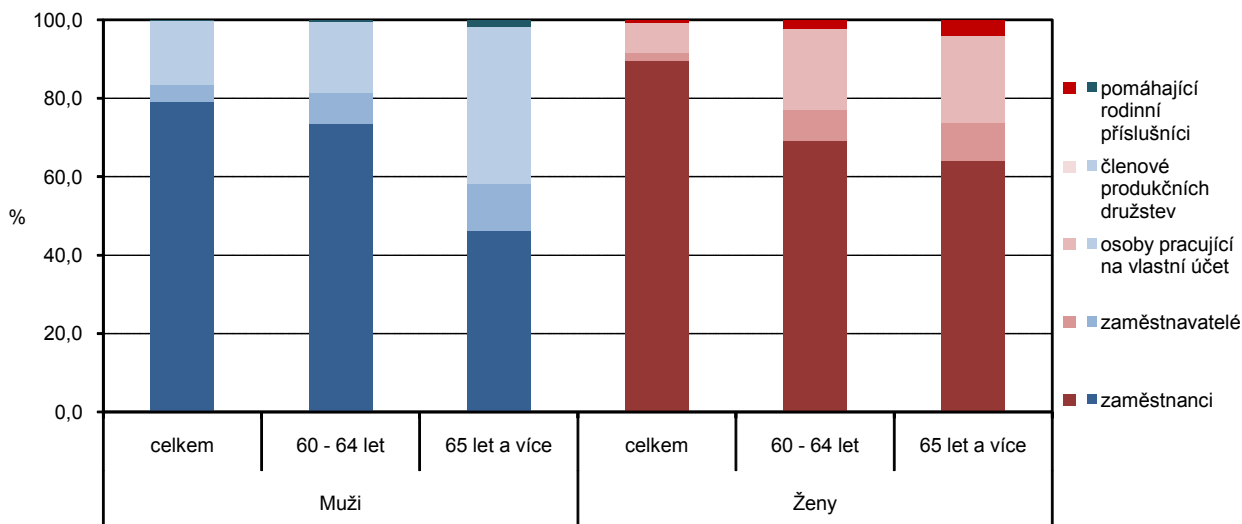
Podle výsledků posledního sčítání lidu v populaci Kraje Vysočina mírně převažovaly osoby ekonomicky neaktivní (48,6 %). Podíl ekonomicky aktivních dosáhl 48,2 %. Z nich ovšem ne všichni skutečně pracovali, podíl zaměstnaných dosáhl jen 43,7 %, zbytek připadal na nezaměstnané.

Tab. 2. 2 Obyvatelstvo podle ekonomické aktivity, pohlaví a věku v Kraji Vysočina

Zdroj: SLDB 2011

	Celkem	z toho ve věku				Osoby ve věku 65 a více let podle pohlaví	
		60–64	65 a více	v tom		muži	ženy
				65–69	70 a více		
Počet obyvatel	505 565	34 685	82 741	26 885	55 856	33 839	48 902
v tom podle ekonomické aktivity:							
ekonomicky aktivní	243 720	7 719	3 195	2 078	1 117	1 994	1 201
v tom:							
zaměstnaní	220 743	7 294	3 195	2 078	1 117	1 994	1 201
z toho pracující důchodci	8 069	3 238	2 847	1 873	974	1 773	1 074
nezaměstnaní	22 977	425	X	X	X	X	X
ekonomicky neaktivní	245 515	26 175	78 257	24 117	54 140	30 955	47 302
nepracující důchodci	120 009	26 089	78 167	24 094	54 073	30 916	47 251
ostatní s vlastním zdrojem obživy	8 333	57	66	17	49	36	30
nezjištěno	16 330	791	1 289	690	599	890	399

Graf 2.4 Zaměstnaní v Kraji Vysočina podle pohlaví, věku a postavení v zaměstnání podle SLDB 2011 (ze zjištěných hodnot)

Na celkovém počtu ekonomicky neaktivních osob se necelou polovinou (48,9 %) podíleli nepracující důchodci, kteří představovali téměř čtvrtinu celkového počtu obyvatel kraje.

Naproti tomu více než osm tisíc pracujících důchodců tvořilo 3,7 % zaměstnaných osob.

Nejvíce pracujících důchodců patřilo do věkové skupiny 60 až 64 let (více než čtyři desetiny), přes jednu třetinu jich bylo pětadesátiletých nebo starších (nejčastěji ve věku 65 až 69 let). Na celkovém počtu seniorů (dle definice užívané v této publikaci) podle pohlaví se pracující důchodci v případě mužů podíleli 5,9 % a ženy 2,5 %. To naznačuje, že mezi pracujícími důchodci ve věku 65 a více let výrazně převažovali muži (62,3 %).

Z celkového počtu sto dvaceti tisíc nepracujících důchodců v Kraji Vysočina tvořily dvě třetiny osoby ve věku 65 a více let. Nemalý byl ale i podíl věkové skupiny 60 až 64 let, který přesahoval jednu pětinu celkové počtu nepracujících důchodců.

Mezi zaměstnanými osobami v Kraji Vysočina jednoznačně převládají zaměstnanci, tvořící čtyři pětiny všech zaměstnaných osob. Podíl zaměstnavatelů je zhruba tříprocentní a osob pracujících na vlastní účet se blíží dvanácti procentům. U zaměstnaných ve vyšších věkových skupinách je tomu ale zcela jinak, jak dokládají výsledky sčítání lidu 2011.

Již u zaměstnaných ve věku 60 až 64 let klesá podíl zaměstnanců na dvě třetiny, zastoupení zaměstnavatelů je více než sedmiprocentní a podíl osob pracujících na vlastní účet dosahuje 16 procent.

Ještě výrazněji se tento trend projevuje u zaměstnaných osob pětadesátiletých a starších – zaměstnanci z nich tvoří jen málo přes dvě pětiny, podíl zaměstnavatelů se blíží devíti procentům a podíl osob pracujících na vlastní účet přesahuje čtvrtinu.

Obecně tedy – vcelku logicky – platí, že i ve vyšším, důchodovém věku v zaměstnání zůstávají spíše lidé, kteří „pracují na svém“, podnikatelé, osoby pracující na vlastní účet, ale i členové produkčních družstev a pomáhající rodinní příslušníci (i když jejich počty jsou oproti ostatním kategoriím zaměstnaných osob nepatrné).

U zaměstnaných seniorů můžeme pozorovat i výrazný rozdíl mezi oběma pohlavími. Podíl zaměstnavatelů a osob pracujících na vlastní účet je výrazně vyšší u mužů, naproti tomu u žen jsou podstatně více zastoupeni zaměstnanci (téměř polovina celkového počtu) a pomáhající rodinní příslušníci.

Tab. 2.3 Zaměstnaní podle postavení v zaměstnání, pohlaví a věku v Kraji Vysočina

Zdroj: SLDB 2011

	Celkem	z toho ve věku				Osoby ve věku 65 a více let podle pohlaví	
		60–64	65 a více	v tom		muži	ženy
				65–69	70 a více		
Zaměstnaní celkem	220 743	7 719	3 195	2 078	1 117	1 994	1 201
v tom (%):							
zaměstnanci	80,1	66,2	42,2	44,3	38,3	38,2	48,9
zaměstnavatelé	3,2	7,2	8,9	9,5	7,9	9,9	7,3
osoby pracující na vlastní účet	11,6	16,0	26,3	25,6	27,4	32,2	16,4
členové produkčních družstev	0,3	1,2	0,7	0,8	0,4	0,7	0,6
pomáhající rodinní příslušníci	0,4	0,9	2,1	1,5	3,1	1,5	3,0
nezjištěno	4,4	8,5	19,9	18,3	22,9	17,6	23,8

Tab. 2.4 Zaměstnaní podle odvětví ekonomické činnosti, podle pohlaví a věku v Kraji Vysočina

Zdroj: SLDB 2011

	Zaměstnaní			v tom podle pohlaví					
	celkem	60–64	65 a více	muži			ženy		
				celkem	60–64	65 a více	celkem	60–64	65 a více
Počet obyvatel	220 743	7 294	3 195	124 043	5 350	1 994	96 700	1 944	1 201
z toho (%):									
zemědělství, lesnictví, rybnářství	6,3	11,8	11,0	8,0	13,8	13,1	4,0	6,1	7,5
průmysl celkem	32,9	25,7	13,7	38,7	31,6	18,0	25,9	9,3	6,5
stavebnictví	7,2	6,8	4,4	11,7	8,7	6,3	1,5	1,5	1,2
obchod; opravy motorových vozidel	9,1	6,6	6,7	7,1	5,4	5,8	11,7	10,1	8,2
profesní, vědecké a technické činnosti	2,5	2,9	5,6	2,2	2,4	5,9	2,9	4,3	5,2
vzdělávání	6,0	7,4	7,7	2,3	5,3	7,3	10,8	13,3	8,3
zdravotní a sociální péče	6,4	7,0	8,2	2,0	3,6	5,1	12,0	16,0	13,4
jiné činnosti	3,4	4,5	7,2	2,2	2,8	5,7	4,9	7,7	9,7
nezjištěno	9,2	13,9	25,2	8,8	12,0	22,5	9,6	18,9	29,6

Zajímavý pohled na zaměstnanost seniorů poskytují počty zaměstnaných v jednotlivých odvětvích ekonomické činnosti. Na Vysočině je ve srovnání s celou Českou republikou dlouhodobě vyšší zaměstnanost v primárním (zemědělství, lesnictví, rybnářství) a sekundárním sektoru (průmysl, stavebnictví), naopak zaměstnanost v terciárním sektoru má relativně nižší váhu.

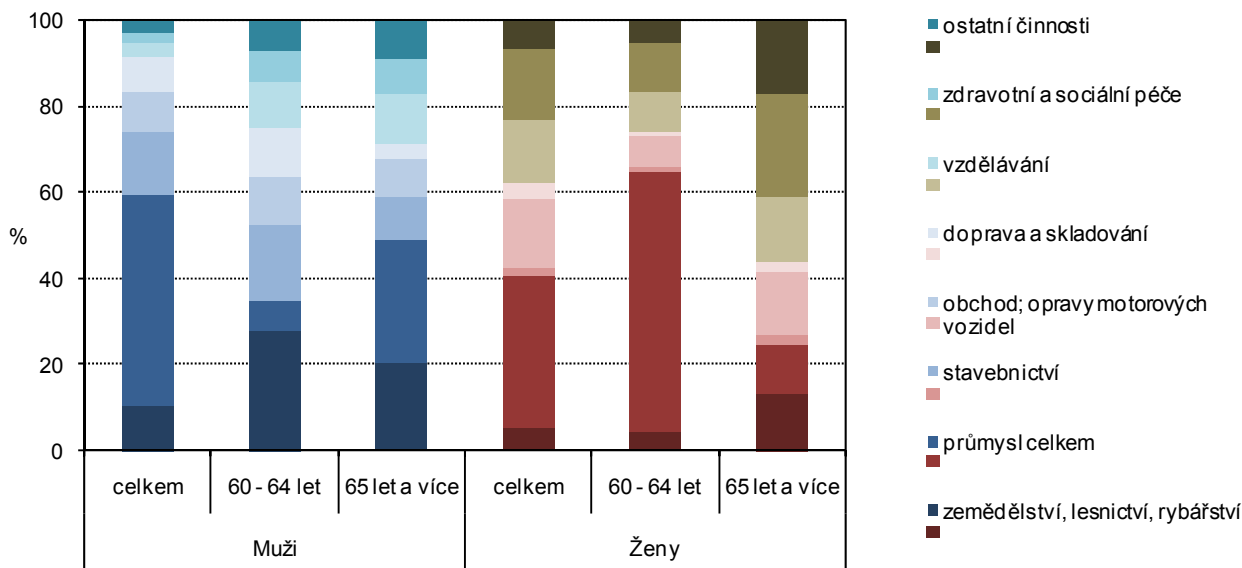
Poněkud jinak tomu je u vyšších věkových skupin.

Zemědělství, lesnictví a rybnářství má pro zaměstnanost osob ve věku 60 až 64 let a 65 a více let ještě větší význam než u zaměstnaných celkem. U obou jmenovaných věkových skupin se na celkové zaměstnanosti

podíl více než desetinou. Naproti tomu průmysl i stavebnictví se na počtu zaměstnaných vyšších věkových skupin podílejí výrazně méně – zvláště to platí pro věkovou skupinu 65 a více let, v níž je např. podíl průmyslu na celkovém počtu o 19,2 procentního bodu nižší než u zaměstnaných celkem.

Relativně méně jsou starší pracovníci zaměstnáni i v obchodu, naopak poměrně častěji jsou zaměstnáni ve vzdělávání a zdravotnictví, zvláště to platí pro osoby pětadesátileté a starší. Podíl vzdělávání na celkovém počtu zaměstnaných osob této věkové skupiny je o 1,7 bodu vyšší než u zaměstnaných osob celkem, u zdravotnictví a sociální péče činí stejný ukazatel 1,8 bodu.

Graf. 2.5 Zaměstnaní v Kraji Vysočina podle pohlaví, věku a postavení v zaměstnání podle SLDB 2011 (ze zjištěných hodnot)

Tab. 2.5 Zaměstnaní podle hlavních tříd zaměstnání, pohlaví a věku v Kraji Vysočina

Zdroj: SLDB 2011

	Zaměstnaní			v tom podle pohlaví					
	celkem	60–64	65 a více	muži			ženy		
				celkem	60–64	65 a více	celkem	60–64	65 a více
Počet obyvatel	220 743	7 294	3 195	124 043	5 350	1 994	96 700	1 944	1 201
v tom (%):									
zákonodárci a řídící pracovníci	5,2	7,0	4,8	6,3	8,3	6,8	3,6	3,2	1,4
specialisté	13,4	14,6	19,0	9,0	11,0	18,4	18,9	24,7	20,0
techničtí a odborní pracovníci	16,7	15,6	12,8	14,2	15,1	13,3	19,9	16,8	11,9
úředníci	4,5	2,4	2,0	2,5	1,9	1,0	6,9	4,0	3,6
pracovníci ve službách a prodej	12,4	10,1	9,7	7,6	7,9	8,5	18,7	16,3	11,7
kvalifikovaní pracovníci									
v zemědělství, lesnictví, rybářství	2,8	4,0	5,8	3,1	4,4	6,9	2,4	2,9	3,9
řemeslníci a opraváři	18,2	16,3	6,7	27,6	21,5	9,7	6,0	2,1	1,7
obsluha strojů a zařízení, montéři	16,0	13,0	5,0	20,1	16,9	6,8	10,8	2,5	2,1
pomocníci a nekvalifikovaní prac.	3,8	4,4	7,2	2,1	2,6	2,5	5,9	9,6	15,1
zaměstnanci v ozbrojených silách nezjištěno	0,4	0,0	0,0	0,7	0,0	0,1	0,1	0,0	0,0
	6,8	12,4	27,1	6,8	10,4	26,1	6,8	18,0	28,7

Dostí značné rozdíly existují mezi pohlavími. Ženy vyšších věkových skupin jsou ve srovnání s muži stejného věku poměrně méně zaměstnány zejména v průmyslu a stavebnictví, naopak více jich pracuje v odvětví obchod a vzdělávání. Zdravotnictví a sociální péči je možno přímo označit za jejich doménu – podíl tohoto odvětví na celkovém počtu zaměstnaných žen ve věku 65 a více let je ve srovnání se stejně starými muži více než dva a půlkrát vyšší.

Zajímavý je pohled na zaměstnanost v primárním sektoru. To má sice pro zaměstnanost starších žen ve srovnání s muži menší význam, přesto se na počtu zaměstnaných žen vyšších věkových skupin podílí podstatně významněji než je tomu u celkové zaměstnanosti žen - podíl zemědělství, lesnictví a rybářství na počtu zaměstnaných žen ve věku 65 a více let je o 3,5 procentního bodu vyšší než u zaměstnaných žen celkem.

Při pohledu na zaměstnané podle hlavních tříd zaměstnání vidíme, že u vyšších věkových skupin obyvatel jsou obecně relativně častěji zaměstnaní buď ty nejkvalifikovanější nebo naopak nejméně kvalifikované kádry. Platí to u třídy zákonodárci a řídící pracovníci, zejména u věkové skupiny 60 až 64 let, v níž je podíl této třídy na celkovém počtu zaměstnaných o 1,8 bodu vyšší než u zaměstnaných celkem. U osob pětadesátiletých a starších se pak třída specialistů podílí na počtu zaměstnanců bezmála jednou pětinou. Na druhé straně je u téže věkové kategorie podíl pomocníků a nekvalifikovaných pracovníků ve srovnání se zaměstnanci celkem téměř dvojnásobný.

Naproti tomu u technických pracovníků, úředníků, řemeslníků, obsluh strojů a zařízení můžeme u osob ve věku 60 až 64 let a zejména 65 let a více pozorovat více či méně výrazný pokles podílu na počtu zaměstnaných v dané věkové skupině.

To však rozhodně neplatí u kvalifikovaných pracovníků v zemědělství, lesnictví a rybářství, výrazně to specifikuje Vysočina. Podíl této třídy na celkovém počtu zaměstnaných je u věkové skupiny 60 až 64 let o 1,2 a u skupiny 65 a více let o 3,0 procentní body vyšší než u zaměstnaných celkem.

Při srovnání výsledků za obě pohlaví se zdá být zřejmé, že u vyšších věkových skupin se ještě dosti výrazně rozlišovaly role mužů a žen. Současně je ale třeba vzít v úvahu, že muži častěji pokračují v práci i po dosažení důchodového věku. Ve vyšších věkových skupinách tak muži více či méně výrazně převažují u řídících pracovníků, specialistů, technických a odborných pracovníků, kvalifikovaných pracovníků v zemědělství, lesnictví a rybářství, řemeslníků a opravářů či obsluh strojů a montérů. Naopak žen je relativně více mezi úředníky, pracovníky ve službách a prodeji, pomocníky a nekvalifikovanými pracovníky.

Tab. 2.6 Zaměstnaní podle nejvyššího ukončeného vzdělání, pohlaví a věku v Kraji Vysočina

Zdroj: SLDB 2011

	Zaměstnaní			v tom podle pohlaví					
	celkem	60–64	65 a více	muži			ženy		
				celkem	60–64	65 a více	celkem	60–64	65 a více
Počet obyvatel	220 743	7 294	3 195	124 043	5 350	1 994	96 700	1 944	1 201
v tom (%):									
bez vzdělání	0,1	0,1	0,2	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,4
základní vč. neukončeného	5,0	7,0	11,4	4,1	5,5	6,9	6,2	11,1	18,8
střední vč. vyučení (bez maturity)	42,1	42,0	29,3	49,2	47,4	32,0	33,1	27,0	24,8
úplně střední (s maturitou)	33,3	28,0	28,4	29,6	25,7	27,9	38,0	34,4	29,3
nástavbové a vyšší odborné	5,2	4,8	6,6	3,2	3,1	6,2	7,7	9,2	7,3
vysokoškolské	13,8	17,8	23,0	13,3	17,8	26,1	14,5	17,7	17,9
nezjištěno	0,4	0,4	1,0	0,4	0,4	0,8	0,5	0,6	1,4

Vzdělání zaměstnaných osob vyšších věkových skupin se dosti výrazně odlišuje od vzdělanostní struktury zaměstnaných celkem, zejména to platí pro zaměstnané ve věku pětadesát a více let. Rozdíly se ale projevují již u osob ve věku 60 až 64 let. V tomto věku poměrně častěji zůstávají do pracovního procesu zapojeni na jedné straně lidé s nejnižším vzděláním, což se ovšem odvíjí od podstatně vyššího podílu osob se základním vzděláním ve vyšších věkových skupinách. Na druhé straně jde o osoby s vysokoškolským vzděláním (jejich podíl na počtu zaměstnaných v této věkové skupině je o 4,0 procentní body vyšší než u zaměstnaných celkem).

Ještě výraznější jsou tyto rozdíly u osob pětadesátiletých a starších. V této věkové skupině je ve srovnání se zaměstnanými celkem podíl zaměstnaných se základním vzděláním více než dvojnásobný, zastoupení osob s nástavbovým a vyšším odborným vzděláním je vyšší o 1,4 bodu a s vysokoškolským vzděláním o 9,2 bodu.

Při srovnání vzdělání zaměstnaných osob ve věku pětadesát a více let se vzdělanostní strukturou seniorů celkem vidíme, že i v tomto případě je relativně vysoké zastoupení základního vzdělání způsobeno jen vysokým podílem osob se základním vzděláním mezi seniory (36,4 % oproti 11,4 % u zaměstnaných). I podíl zaměstnaných se středním vzděláním bez maturity je nižší než u seniorů celkem, i když rozdíl je již podstatně menší (6,4 procentního bodu).

Už u osob s úplným středním vzděláním s maturitou je zastoupení mezi zaměstnanými seniory vyšší než u seniorů celkem (v tomto případě činí rozdíl 11,4 bodu), podíl nástavbového a vyššího vzdělání je u zaměstnaných seniorů vyšší o 3,6 bodu (6,6 % oproti 3,0 %) a vysokoškolského o 17,6 bodu (23,0 % oproti 5,4 %). Jednoznačně tedy platí, že do vyššího věku zůstávají ekonomicky aktivní především lidé s vyšším vzděláním.

Tento trend se projevuje u obou pohlaví, o něco výrazněji u mužů, což vyplývá hlavně ze skutečnosti, že v minulosti převládali zejména mezi studenty vysokých škol muži.